

REPUBLIKA FILIPIN

1. Informacje ogólne

Powierzchnia:	300 000 km ² (7107 wysp - 880 zamieszkanym)
Ludność:	106,6 mln (2018)
Religia:	katolicy - 80,9%, protestanci - 9%, muzułmanie - 5% (głównie pld. Mindanao), buddyści i pozostali 3%
Stolica:	Manila (związek 14 miast)
Ustrój:	Republika prezydencka
Waluta:	Peso filipińskie
Głowa państwa (prezydent):	Rodrigo Duterte (jednocześnie szef rządu)
Najbliższe wybory prezydenckie:	maj 2022 r.
Język urzędowy:	Filipiński (na bazie tagalog), angielski
Skład etniczny:	Filipińczycy - 95,5%, Chińczycy - 1,5%, pozostali - 3%
Ambasador RP w Filipinach:	Jarosław Roman Szczepankiewicz – Charge d'Affaires
Ambasador Republiki Filipin w Polsce:	Ms. Leah M. Basinang-Ruiz

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2016	2017	2018	2019	2020
PKB całkowity (w mld USD)	318,6	328,5	346,8	376,8	367,4
PKB na 1 mieszkańca (PPP) (w USD)	7 815	8 360	8 936	8976	8111
PKB (wzrost w %)	7,1	6,9	6,3	6	-8,3
Inflacja (w %)	1,3	2,9	5,2	2,5	2,4
Stopa bezrobocia (w %)	5,5	5,7	5,3	2,5	2,4
Eksport towarów (w mld USD)	56,3	68,7	67,5	70,3	Bd.
Import towarów (w mld USD)	85,9	101,9	115	112,9	Bd.

Źródło: IMF - World Economic Outlook, CIA Factbook, www.trademap.org,

3. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Zgodnie z prognozami OECD (*Economic Outlook for Southeast Asia, China and India 2019*) **wzrost gospodarczy Filipin w latach 2019-2023 będzie się utrzymywał na wysokim, podobnym jak w ostatnich latach poziomie i wyniesie średnio 6,6%**. Zgodnie z tym raportem Filipiny mają najlepsze perspektywy wzrostu spośród krajów ASEAN-5 (Filipiny, Indonezja, Malezja, Wietnam, Tajlandia). **Gospodarka filipińska jest napędzana głównie konsumpcją wewnętrzną (która odpowiada za ok. 70% PKB) i jest w znacznej mierze finansowana przez miliony Filipińczyków pracujących za granicą (ok. 27 mld USD wpływu corocznie)**. Sprzyja temu także duży rynek z ponad 106 mln konsumentów, w tym coraz liczniejszą klasą średnią i rosnącymi aspiracjami konsumentów z tej grupy społecznej.

Wymiana handlowa w 2019 r. osiągnęła poziom ok 183 mld USD. Eksport w 2019 r. wyniósł 70,3 mld USD, natomiast import 112,9 mld USD, co oznacza znaczący deficyt w wymianie handlowej. **Głównymi eksporterami towarów i usług na Filipiny są Chiny, Stany Zjednoczone, Japonia i państwa ASEAN. Natomiast głównymi importerami filipińskich produktów są Japonia, USA, Hong Kong i ChRL.**

Utrzymanie takiego tempa wzrostu i równoczesna realizacja reform, zapowiadanych przez administrację prezydenta Duterte, w szczególności w sferze infrastruktury (pod nazwą „DuterteNomics” może wpłynąć na znaczącą redukcję ubóstwa. Ocenia się, że jeśli w długim okresie wzrost PKB utrzyma się na poziomie 6%, to **dochód per capita może ulec podwojeniu w ciągu dekady**, zwiększyć się 5-krotnie w ciągu dwóch dekad oraz 11-krotnie – w ciągu 3 dekad. Zmiany, które są niezbędne do osiągnięcia powyższego celu, to wzrost inwestycji w infrastrukturę, zdrowie i edukację, wspieranie i zwiększanie konkurencji, uproszczenie przepisów w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, jak i w zakresie ochrony własności.

W międzynarodowym rankingu Digital Competitiveness 2020 Filipiny zajęły 57 miejsce. W opublikowanym 2020 r. raporcie Doing Business **Filipiny uplasowały się na 95 miejscu wśród 190 państw**. Rozbudowana administracja, niejasne przepisy i uwarunkowania kulturowe sprzyjają korupcji – w zestawieniu Transparency International „Corruption Perceptions Index 2020” **Filipiny zajmują dopiero 113 pozycję (na 180 państw)**, co wskazuje na wysoki stopień zagrożenia tym zjawiskiem. Wyzwaniami pozostają również **ubóstwo (ponad 25% ludności żyje poniżej krajowego progu ubóstwa)**, nierówności dochodowe czy oparcie gospodarki o produkcję nisko przetworzonych produktów.

4. Wymiana handlowa z Polski z Filipinami (mln USD)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Eksport	60,4	62,6	60,5	94,9	118,7	204
Import	289,8	335,8	409,2	543,7	500,6	517,7
Obroty	350,2	398,3	469,6	638,6	619,3	721,8
Saldo	-229,4	-273,2	-348,7	-448,8	-381,9	-313,7

Źródło: Insigos MPiT

Eksport z Polski do Filipin wzrósł w 2020 r. o 71,9% (r/r). Najważniejszą grupę towarową w **polskim eksporcie stanowią wyroby przemysłu elektromaszynowego (62,8%) oraz artykuły rolno-spożywcze (23,2%)**.

W **importzie z Filipin dominują podobnie jak w eksporcie wyroby przemysłu elektromaszynowego (87,3%) oraz artykuły rolno-spożywcze (6,9%)**.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa z Polską

Największą filipińską inwestycją w Polsce jest inwestycja z 2006 r. firmy International Container Terminal Services w Bałtycki Terminal Kontenerowy w Gdyni (szacunkowa wartość to ok. 100 mln USD).

Na Filipinach działa natomiast fabryka puszek do napojów **Can-Pack SA**. (wartość inwestycji ok. 7 mln USD), fabryka poliwinylowych grodzi dla budownictwa infrastrukturalnego firmy **Pietrucha Manufacturing Philippines, Inc** (ok. 2 mln USD), centrum IT-BPM polskiej firmy **Lingaro** (ok. 2 mln USD), hotel i biuro turystyczne firmy **Salamanca Holding** na wyspie Pamatican oraz call centre firmy konsultingowej **Cinnovation** w Manili - wartość łączna obu inwestycji to ok. 1 mln USD. Polskie stocznie dokonują remontu i napraw statków filipińskich. Dwie firmy z branży zielonych technologii świadczą usługi doradcze z zakresu oczyszczania ścieków. Aktywnie działa **COMARCH** (obsługa rynku z biura w Malezji), który opracowała programy zarządzania klientami i lojalnościowe dla wielu firm filipińskich, w tym linii lotniczych Cebu Pacific i Banku BPI.

W 2014 r. dokonano inwestycji duńsko-polskiej firmy związanej z energetyką wiatrową – **FairWind Instalation**. Środki pochodziły z Danii, ale polski partner ze Szczecina odpowiedzialny był za prace montażowe i konstrukcyjne oraz prowadzi nadzór techniczny.

W Manili działają cztery luksusowe sklepy firmy **Inglot**. Franszuzobiorcą jest duża lokalna firma Laverne Luxe Group Corp. *(należąca do giganta produkcji papierniczej i produkcji ryżu – Sterling Group)*. Także w Manili działała od 2015 r. do 2018 r. polska wytwórnia pierogów oraz kiełbas „**Babci Kuchnia**” (pisownia w oryginale), prowadzona przez Polaka z Australii, ale zaopatrująca się w także w Polsce w półprodukty i urządzenia *(jednak ze względów rodzinnych, i wyjazd do Australii, zakończyła działalność)*. Aktywna jest też sieć szkół gastronomicznych **APICIUS (trzy szkoły)**, których współwłaścicielem jest Polak zamieszkały w Manili, prowadzący również agencję pośrednictwa pracy (wysyła osoby do pracy w hotelarstwie, przetwórstwie spożywczym, opiece domowej i paliatywnej oraz przemyśle tekstylnym w Niemczech i Polsce).

W czerwcu 2018 r. zostało zarejestrowane (tzw. rejestracja wstępna) Stowarzyszenie Biznesu Filipiny-Polska, przy Filipińskiej Izbie Przemysłu i Handlu (PCCI). Przeprowadzenie pełnej rejestracji i rozpoczęcie działalności wymaga jednak naboru większej liczby polskich firm, bezpośrednio działających na Filipinach.

6. Dostęp do rynku Republiki Filipin

A. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Podstawowym dokumentem prawnym określającym współpracę UE – Filipiny jest „Umowa o współpracy między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Indonezją, Malezją, Filipinami, Singapurem i Tajlandią - państwami członkowskimi Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo – Wschodniej (ASEAN)” (Cooperation Agreement between the European Economic Community and Indonesia, Malaysia, the Philippines, Singapore and Thailand - member countries of the Association of South-East Asian Nations) z 1980 r.

Umowy i porozumienia dwustronne:

- w sprawie unikania podwójnego opodatkowania z 1992 r.;
- w sprawie zniesienia wiz dla posiadaczy paszportów dyplomatycznych i służbowych z 1992 r.;
- o cywilnej komunikacji lotniczej z 1993 r.;
- o konsultacjach i współpracy pomiędzy MSZ RP a MSZ Republiki Filipin z 2005 r.;
- o rozwoju dwustronnej współpracy w dziedzinie obronności z 2013 r. między MON RP a Departamentem Obrony Narodowej Republiki Filipin;

- o porozumieniu między MNiSW RP a Komisją Szkolnictwa Wyższego Republiki Filipin.

B. Bariery, certyfikacje, wymogi specjalne w dostępie do rynku Republiki Filipin

W 2015 r. Filipiny wprowadziły obowiązek dołączania do zabawek opisu w języku tagalog i opis ma zawierać także ostrzeżenia związane z użytkowaniem (zagrożenia fizyczne), jak i szczegółową zawartość substancji szkodliwych.

Filipiny nie są stroną porozumienia o karnecie ATA, ani nie uznają zasad i procedur karnetu INF3, co powoduje, że urządzenia wwożone na Filipiny w celu ekspozycji na targach i wystawach, w celach prezentacji oraz do wykorzystania czasowego (np. sprzęt pomiarowy) muszą przejść pełną odprawę celną.

Przy imporcie świeżych owoców i warzyw na rynek filipiński, z krajów, które nigdy nie dostarczały danego rodzaju owoców i warzyw, przepisy fitosanitarne tego kraju stanowią o obowiązku przeprowadzenia analizy zagrożenia agrofagami (Pest Risk Analysis - PRA). Czas trwania procesu nie jest ograniczony żadnym terminem. Jak pokazuje dotychczasowe doświadczenie, jest to zazwyczaj okres ok. dwóch lat.

Import ryb jest dopuszczalny tylko po uzyskaniu indywidualnego zezwolenia i tylko w przypadku, jeżeli Departament Rolnictwa stwierdzi, że jest on „niezbędny”.

Ponadto, do najważniejszych barier w handlu z Filipinami należą: wprowadzenie akcyzy na importowane wina musujące, nieprzejrzyste procedury dopuszczenia żywności na rynek filipiński, zakaz importu mięsa wieprzowego i produktów z niego, obciążanie podatkiem (Gross Philippine Billing Tax – GPBT), w wysokości 2,5% wartości dostarczonego cargo, zagranicznych przewoźników powietrznych i morskich dostarczających cargo na Filipiny (do pierwszego portu), preferowanie firm filipińskich przy przetargach, a także prawo inwestycyjne dopuszczające udział kapitału zagranicznego od 0-60% (*Negatywna Lista Inwestycji Zagranicznych*). W obszarach, które nie znajdują się na liście możliwy jest 100% udział kapitału zagranicznego.

Na Filipinach brakuje infrastruktury informatycznej (powolny i drogi internet), słabo rozwinięta jest również infrastruktura drogowa. Koszty budownictwa, energii elektrycznej, wody i paliwa są zaliczane do najwyższych w Azji Południowo-Wschodniej, przy jednoczesnej niewystarczającej dostępności. W samej Manili występuje dość duże zagrożenie przestępczością. Nie zaleca się wizyt na południu Filipin, zwłaszcza na wyspie Mindanao, ze względu na aktywność rebeliantów muzułmańskich, porwania obcokrajowców i konflikt zbrojny z tzw. Sułtanatem Sulu.

7. Umowa o Wolnym Handlu UE-Filipiny (FTA)

W 2015 r. Komisja Europejska rozpoczęła negocjacje dotyczące podpisania FTA z Filipinami. Do 2017 roku odbyły się dwie rundy negocjacji. **Jednak w 2017 r. tempo negocjacji uległo istotnemu spowolnieniu**, ze względu na agresywną politykę Prezydenta Filipin wobec UE (odrzućenie pomocy rozwojowej, agresja werbalna), jako odpowiedź na potępienie przez kraje UE zabójstw pozasądowych i nieprzestrzegania praw człowieka. Prace będą kontynuowane na poziomie technicznym, jednak trudno obecnie przewidzieć horyzont czasowy ich zakończenia.

8. Perspektywy i prognoza rozwoju współpracy gospodarczej Polski z Filipinami

Wysoki wzrost gospodarczy Filipin może stwarzać nowe możliwości dla rozwoju polskiego eksportu. Zwłaszcza, jeżeli uwzględni się aktualny boom budowlany i rosnący rynek towarów konsumpcyjnych. Z drugiej strony, należy w dużym stopniu uwzględnić czynniki ogólne, jak przywiązanie do określonych

marek i źródeł zaopatrzenia, powiązanie z rynkiem USA oraz ciągle niską zamożność społeczeństwa oraz wszechobecną korupcję.

W kwestiach importu, Filipiny pozostają źródłem zaopatrzenia surowcowego w towary tropikalne oraz źródłem zaopatrzenia w podzespoły elektroniczne dla fabryk międzynarodowych inwestorów w Polsce, a zatem także w tym przypadku nie należy spodziewać się gwałtownych zmian w strukturze importu. Jak pokazują dane za lata poprzednie, należy się spodziewać wzrostu wolumenu importu z Filipin.

Od 2017 r. odnotowywane jest zwiększone zainteresowanie polskich pracodawców importem pracowników z Filipin. W 2018 roku rozpoczęły się rozmowy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z POEA (Philippine Overseas Employment Authority) w sprawie wypracowania „szybkiej ścieżki” udzielenia zezwoleń na pracę w Polsce, jednak rozmowy zostały zawieszone. W 2018 roku wydano ponad 2000 zezwoleń na pracę dla Filipińczyków.

Pracownicy z Filipin, wydają się być najlepszym rozwiązaniem problemów pracodawców przy imporcie siły roboczej z Azji, ze względu na następujące czynniki: import jest licencjonowany przez POEA i akredytowane agencje na Filipinach, które biorą odpowiedzialność za jakość pracowników, a także są gwarantem wypełnienia kontraktów; Filipińczycy są w większości katolikami (otwarcie, komunikatywni i łatwo asymilujący się), dobry poziom szkolenia zawodowego, powszechna znajomość języka angielskiego na dobrym poziomie; doświadczenie i tradycja w pracy za granicą w wielu środowiskach kulturowych.

Branże, w których można upatrywać dalszy wzrost polskiego eksportu:

- **mleko i serwatka w proszku, a także wyroby na bazie mleka** – Filipiny są największym importerem mleka i odżywek w proszku w Azji Południowo-Wschodniej. Nie posiadają własnej produkcji mleka (68% krów ma endemiczną gruźlicę). Nawet mleko do codziennego spożycia produkowane jest z mleka sproszkowanego;
- **„zielone” technologie** związane z utylizacją odpadów i ścieków, a także energii odnawialnej – przede wszystkim w zakresie utylizację śmieci i ścieków komunalnych oraz dostarczania wody pitnej i technicznej (zwłaszcza obszaru wielkiej Manili), energetyki solarnej i innych OZE oraz zagospodarowania odpadów okołokopalnianych;
- **artykuły z zakresu budownictwa i wykończenia wnętrz** – rozwój budownictwa infrastrukturalnego oraz infrastrukturalnego stwarza możliwości na dostawy materiałów z branży stolarki otworowej, pokryw dachowych, tynków ozdobnych, farb i lakierów, oświetlenia, zarządzania budynkami, kontroli dostępu, stolarki podłogowej itd. Udział w największych targach budowlanych WORLD BEX jest koniecznością;
- **wyroby dla przemysłu samochodowego i transportu** – urządzenia do konwersji silników benzynowych i dieslowskich na napęd gazowy LPG oraz transportu miejskiego (autobusy) na gaz CNG, podzespoły motoryzacyjne (lampy, elektryka), materiały wykończeniowe. Urządzenia dla transportu kolejowego – infrastruktura; urządzenia stoczniowe i dla gospodarki morskiej; małe jachty morskie dla sektora turystyki.
- **żywność i środki do produkcji żywności** – głównie w zakresie żywności przetworzonej, a także półproduktów. Obserwujemy wzrost sprzedaży np. mączki i płatków ziemniaczanych, sera mozzarella z Polski, napojów, słodczy; mięso – po uzyskaniu odpowiednich zezwoleń (obecnie trzy polskie firmy);
- **IT/ICT** – sukcesy polskiego COMARCH’u, czy oferentów z zakresu grafiki komputerowej i gier wideo pokazują, że jest to rynek potencjalnie atrakcyjny, ale niezbędne jest zaangażowanie inwestycyjne i współpraca z producentami lokalnymi (powiązania z rynkiem amerykańskim);

- **wyroby przemysłu chemicznego** – głównie nawozy sztuczne i chemikalia proste, ale także odnotowywany jest wzrost eksportu farmaceutyków; w przypadku medykamentów niezbędne wydaje się zaangażowanie inwestycyjne;
- **energetyka** - urządzenia dla elektrowni wodnych i małe generatory do zastosowania na wyspach, także na bio-gaz. Liczniki, transformatory itd.

9. Przedstawicielstwa dyplomatyczne

Ambasada RP w Manili

Jarosław Roman Szczepankiewicz – radca, Charge d’Affaires

9th Floor, Del Rosario Law Centre

21st Drive corner 20th Drive

Bonifacio Global City, 1630 Taguig, Metro Manila, Filipiny

e-mail: manila.amb.sekretariat@msz.gov.pl

www: https://www.msz.gov.pl/pl/p/manila_ph_a_pl/ambasada_rzeczypospolitej_polskiej_w_manili

Honorowy Konsulat Generalny RP w San Fernando

Honorowy Konsul Generalny Fernandino T. Lising

adres: KIA Pamapanga, Jose Abad Santos Avenue, San Fernando 2000, Pamapanga, Central Luzon, Region III

telefon: +63 2 527-74-91, +63 2 527-15-82 24, +63 2 527-1582

faks: +63 2 527-16-03

e-mail: mailadmin@uplines.net

obszar urzędowania: Republika Filipin - Ilocos, Cagayan Valley, Centralny Luzon, Calabarzon, Mimaropa (Palawan), Bicol, Cordillera Administrative Region

Konsulat Honorowy RP w Cebu

Konsul Honorowy Carmel Durano

adres: Rm. 102 Advent Business Center. Acacia Street, Lahug, Cebu City 6000

telefon: +63 32 233 68 08, +63 998 792 1239

faks: +63 32 231 5242

e-mail: duranocarmel@yahoo.com

obszar urzędowania: Republika Filipin - Zachodnie Visayas, Centralne Visayas, Wschodnie Visayas

Konsulat Honorowy RP w General Santos City

Konsul Honorowy Benjamin Custodio

adres: Manila Teachers Building, Narangita Street Corner Casquejo Street, General Santos City 9500

telefon: +63 917 525 54 32, +63 83 302-1257

e-mail: benjiecustodio110@gmail.com

obszar urzędowania: Republika Filipin - Półwysep Zamboanga, Północne Mindanao, Davao, Soccsksargen, Caraga, Region Autonomiczny na Muzułmańskim Mindanao.

Ambasada Filipin w Warszawie

Ambasador Leah M. Basinang-Ruiz

ul. St.Lentza 11

02-956 Warszawa

e-mail: Warsaw.PE@dfa.gov.ph

www: <https://warsawpe.dfa.gov.ph/>

10. Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Manili

Kierownik - Rafał Owczarek.

European Chamber of Commerce of the Philippines (ECCP)

19th Floor, Philippine AXA Life Centre Bldg.

Sen. Gil Puyat Ave. cor. Tindalo St.

Makati 1200,

Philippines

Opracowano w Departamencie Handlu i Współpracy Międzynarodowej MRPiT, marzec 2021